

Sa mga tuig 62, samtang napriso si Pablo sa Roma, nagsulat siya alang sa Kristyanos sa Colosas nga wala makaamgo nga dyotay na silag pagtoo ni Cristo.

Wala na sila mobatig kasigurohan sa ilang pagtoo ni Cristo busa, gipun-an ni og mga relihiyosong tumanon gikan sa Daang Kasabotan: may mga pagkaon nga gidili, lakip tingali ang pag-inom og bino, aron mas mahingpit sila. Dugang pa, nagsimba sila sa mga “angel”, nga gitawag og mga gahom nga natago, nga sumala nila, nagbuot sa kaugmaon sa mga tawo. Susama sila sa mga magtotoo nga nagsalig sa debosyon sa mga kalag o nagtoog panghimalad o nagbasag mga napta aron masayod sa kapalaran. Mao nga wala na maglantaw ni Cristo isip bugtong Manluluwas; nagsalig sila sa paningkamot ug sakripisyo o sa tumanon nga dili sa Simbahan.

Kining sulata ni Pablo migula tungod sa krisis nga miabot sa Simbahan sa unang siglo; iyang gipatin-aw si Cristo isip kinalabwan sa tanan. Dili ba ni susama sa panghitabo karon? Sa nagbukal nga mga isyu, sama sa kagubot ug kalinaw, ang mensahe ni Cristo nakahatag sa dugang kaugdang ug katin-aw.

Sama sa ubang sulat ni Pablo, sa Colosas naghigot gihapon siya ni Timoteo nga iyang kauban (1:1). Sukad sa sinugdan nahibaloan nga gipili siya ni Pablo nga kaabag, ug giisip nga matuod nga “anak diha ni Cristo”. Dunay purohan nga nakatampog dako si Timoteo sa pagsulat ini. Busa, bisan ang estilo lahi sa daghang sulat ni Pablo, apan tugob sa mga pagtulon-an ug maunongon kanunay sa panghunahuna ni Pablo.

1 ¹Gikan ni Pablo, apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Diyos, ug ni Timoteo nga atong igsoon:

²Alang sa mga santos sa Colosas, matoohon tang kaisugan ni Cristo. Dawata ang grasya ug kalinaw gikan sa Diyos atong Amahan, ug ni Cristo Jesus atong Ginoo. ³Salamat sa Diyos, ang amahan ni Cristo Jesus nga atong Ginoo!

Sa kanunay nag-ampo mi alang ninyo. ⁴Kay nahibaw-an namo ang inyong pagtoo ni Cristo Jesus ug ang gugma sa tanang santos. Sa pagkati-nuod, nagpaabot mong malaomon sa kabiling gitagana kaninyo sa Langit ⁵ug nga inyong nadunggan pinaagi sa pulong sa kamatuoran. Kining maayong balita ⁶nga naa na ninyo, namunga ug mitubo sa tibuk kalibotan sama sa nahitabo taliwala ninyo sukad sa pagdawat ini ug pagsabot sa gasa sa Diyos sa kinatibuk-ang kamatuoran.

⁷Nakakat-on mo ini kang Epafras, ang atong pinanggang kauban sa pag-alagad ni Cristo. Matinud-anon siyang nag-alagad ni Cristo sa pagtabang namo. ⁸Siyay nagpahinumdom sa inyong gugma namo tungod sa espiritu. ⁹Bu-

sa, sa pagkabati namo, wala nay hunong ang among pag-ampo sa Ginoo alang ninyo. Matugkad unta ninyo ang hingpit nga kahibawo sa iyang kabubut-on pinaagi sa tanang gasa sa kaalam ug sa espirituhanong panabot.

¹⁰Hinaot nga ang inyong pagkinabuhi angayan alang sa Ginoo ug hingpit nga makapahimuot niya. Mamunga unta mo sa tanan ninyong buhat ug motubo sa kahibawo sa Diyos.

¹¹Makusgan unta mo sa tanan nga gipaambit sa Himaya sa Diyos. Sa ingon, makabaton mog taas nga pailob ug molahutay nga malipayon.

¹²Pasalamati kanunay ang Amahan sa iyang pag-andam nato sa pagdawat sa atong bahin nga kabilin sa mga santos sa gingharian sa kahayag. ¹³Giluwat sa ta sa gahom sa kangitngit ug gidala sa gingharian sa pinangga niyang anak. ¹⁴Diha niya giluwat sa ta ug gipasaylo.

Si Jesus ang sinugdan sa tanan

• ¹⁵Larawan siya sa Diyos nga dili makita, ang panganay sa tanang binuhat.

• **1.1** Sama sa naandan, gidayeg ni Pablo ang magbabasa. Ang nagpaluyong hinungdan sa pagsulat mao ang kasayoran nga gihatag kaniya ni Epafras sa mga problema sa taga Colosas.

Si Epafras, kristvano nga taga Colosas. Dihang nagwali si Pablo sa Efeso (basaha ang Mga Buhat 19:26 ug 20:4), wala siya moadto sa tanang syudad, apan magpadalag mga kaabag. Si Epafras nagsangyaw sa Maayong Balita sa Colosas ug nag-umol didto mga katilingbang kristohanon unya, sa silingang mga syudad sa Laodicea ug Hierapolis (basaha sa Col 4:13). Siyay miadto ni Pablo aron pagpahibawo sa mga problema didto.

Inyong pagtoo... gugma... ug paglaom. Kanunayng hiusahon ni Pablo kining tulo ka gahom nga kristohanon; ang pagtoo, ang gugma ug ang paglaom.

Kinahanglang mag-uban kining tulo aron walay kulang. Alang ni Pablo ang paglaom makadasig nato sa pagtoo ug gugma. Ang mga magtotoo nga giwalihan ni Pablo labi na ang gipulan sa paganism, nagmadasigon kaayo sa pagkaskobre nga ang kinabuhi nagdalag daghang posibilidad, ug nga gibuhay sila aron pagdawat sa mismong kinabuhi sa Diyos.

...sa gingharian...(b. 13). May mga mining magwawali nga nagtudlo sa taga Colosas mahitungod sa kalibotan nga gigamhan sa mga espiritu nga dili makita (basaha sa Ef 1:21). Gipatin-aw ni Pablo nga dunay duha ra ka gahom sa kalibotan: ang gahom sa kangitngitan ug ang sa gingharian ni Cristo.

• **15.** Gipakita dayon ni Pablo, nga ang mga anghel o ang *kagamhanan* bale wala kon itandi ni Cristo, kay dili siya ordinaryong manluwas. Sa wala pa siya moanhi aron pagluwas nato, diha na siya sa Diyos nga magbubuhay. Basa sa Heb 1.

Ang mga problema mag-usab-usab sa paglabay sa panahon. Ang katawhan karon wala magtoo nga gigamhan sila sa dili makitang pamunoan, kondili sa mga korporasyong multinasyonal. Dili ikatandi si Cristo sa mga anghel, kondili sa mga bantogang rebolusyonaryo. Apan si Cristo labaw nilang tanan.

Larawan siya...(b. 15). Ayawg hunahuna nga ang Diyos tawong tigulang ug bungoton nga nagpuyo sa kapanganoran ug nga si Cristo ang iyang larawan. Bunga lang ni sa paghanduraw sa ubang tawo ug relihiyon. Ang Diyos dili ingon ana. Nahibaw-an na nga ang Diyos walay lawas, lunlon Espiritu.

¹⁶ Diha niya gibuhat ang tanang butang

nga makita ug dili makita:

ang mga trono, mga hari, mga gamohom...

ang tanan gihimo pinaagi niya ug alang niya.

¹⁷ Siya na ang Siya, sa wala pa ang tanan,

ug diha niya ang tanang butang.

¹⁸ Ulo siya sa lawas, ang Simbahan; ang sinugdan,

ang unang gibanhaw sa mga patay aron mag-una sa tanan.

¹⁹ Kay nahimuot ang Diyos nga ang kahingpitan magpabilin niya.

²⁰ Gimbut-an sa Diyos nga pinaagi ni Cristo

mapahiuli ang tanan diha

ug pinaagi niya, sa iyang pagpaagas ug dugo sa Krus,

gimugna sa Diyos ang kalinaw

dinhi sa yuta ingon man sa Langit.

• ²¹ Kamo mismo layo ug masinupakon sa Diyos kaniadto tungod sa daotang binuhatan. ²² Apan karon gipahiuli namo. Ang Diyos nagpahiuli ninyo pi-

naagi sa pagtugyan sa kamatayan sa lawas ni Cristo, aron makaatubang mo niya nga walay sala, balaan ug putli. ²³ Barog nga lig-on sa sukaranan sa pagtoo ug pabilin sa gilaoman. Ibutang sa hunahuna ang Ebanghelyo nga nangdungog. Kay gitudlo ni sa tanang binuhat ubos sa langit. Ako, si Pablo, ang nag-alagad niya.

²⁴ Nalipay ko karon bisan sa akong giantos alang ninyo. Gihingpit ko sa kaugalingong lawas ang nakulang sa pag-antos ni Cristo alang sa iyang lawas, ang Simbahan. ²⁵ Gialagaran nako ang Simbahan sukad nga gitugyan kanako sa Diyos ang kaakohan aron matuman ang iyang plano alang ninyo. ²⁶ Ang gipasabot ko mao nga ang kahibulongang tuyo gitago sa daghang ka-tuigan ug kaliwatan. Apan karon gipadayag na sa Diyos ngadto sa iyang mga balaan.

²⁷ Buot sa Diyos nga mahibaw-an nila ang mga bahandi sa iyang Himaya nga gitagana sa kahibulongan niyang laraw alang sa katawhang pagano: Si Cristo naa ninyo ug maglaom unta mo sa Himaya sa Diyos.

Hinuon, si Cristo nga nia sa atong taliwala, larawan sa gugma ug kaluoy sa Amahan. Ang gipakita niyang mga buhat nagtudlo nato sa panghunahuna ug kalihokan sa Diyos.

Dugang pa, angayng ipuno nga sa wala pa mahimong tawo, ang Anak sa Diyos diha na sa Diyos, isip walay kataposan ug dili makitang larawan sa walay kataposan ug dili makitang Diyos. Salamin siya sa Amahan (Heb 1:3), ang pagpadayag o ang Pulong sa Diyos (Jn 1:1).

...ang panganay... (b. 15). Pinaagi sa tawhanong kinaiya, si Cristo binuhat; tawo gikan sa kaliwat ni David. Apan ang iyang pagkatawo nakagamot sa Diyos, mao nga mipakita siya uban nato isip modelo ug panganay dili sa mga tawo, apan sa *tanang binuhat*. Ang Diyos nahimuot nga diha niya, magpuyo siya sa kinatibuk-an; busa, nahisama siya sa tulay tali sa Diyos ug sa uniberso; ug ang kinatibuk-an sa uniberso manaa niya kon ang tanang binuhat mapasig-uli ug mahiusa na diha niya.

Diha niya gibuhat ang tanang butang Jn 1:1 ug Heb 1:2.

...*unang gibanhaw*... (b. 18). Wala mamatay si Jesus aron lang pagpasaylo sa atong mga sala. Isip bugtong Anak, ang iyang misyon mao ang paghalad sa kaugalingon ug ang pagtahan sa tanan aron madawat pagbalik sa Amahan ang himaya nga angay niya.

• 21. *Ang Diyos nagpahiuli...* (b. 22) makausa pa gipakita dinhi ang buluhaton ni Cristo sa pagpasig-uli; ang pagpasig-uli diha sa katawhan (2 Cor 5:17-21) ug ang pagpasig-uli sa tanang binuhat.

...*sa lawas ni Cristo*... (b. 22) ng dapit diin ang kalinaw sa katawhan uban sa Diyos, ug ang kalinaw diha sa mga tawo, makab-ot (Ef 2:110).

...*aron makaatubang*... (b. 22). Basaha ang komentaryo sa Ef 5:26.

Gihingpit ko... (b. 24). Human sa kamatayan ni Cristo, dunay dakong kakulangan sa kaluwasan sa kalibotan kon ang apostoles ug mga sumusunod ni Jesus dili mosagubang sa kalisdanan ug pag-antos. Ang pagtrabaho alang sa Simbahan nagpasabot og pag-antos alang sa Simbahan; ang pagtrabaho aron maghari ang hustisya nagpasabot og pag-antos tungod ug alang sa hustisya.

...*kahibulongang*... (b. 26). Basaha sa Ef 3:5. Dili kalimtan nga adtong panahona, wala sila maghisgot bahin sa tawhanong kaliwat. Ang gilantaw sa mga Griyego ug Romano mao ra ang pagpakabuhin. Apan si Pablo, nangangha sa kamanggihatagon sa Diyos nga mihatag og mga saad alang sa tanang katawhan sa walay pagpili. Ug ang gitanyag niya alang nato mao ang pag-ambit sa Himaya sa Diyos, sa ato pa, sa tanang bahandi nga naa niya.

²⁸ Si Cristo ang among gisangyaw. Nagpahimangno ug nagtudlo mi sa tanan mahitungod sa tinuod nga kaalam. Malaomon mi nga mahingpit ang tanan diha ni Cristo. ²⁹ Busa, naningkamot ko ug nakigbisog inabagan sa kusog ni Cristo nga gamhanang nagbuhat dinhi nako.

Himoa si Cristo Jesus nga inyong Doktrina

2 • ¹ Buot ko nga mahibaw-an ninyong giunsa ko pagpakigbisog tungod ug alang ninyo, sa taga Laodicea ug sa uban nga wala ko maatubang paghimamat. ² Nag-ampo ko nga madasig ang tanan. Hinaot nga magbarog mo diha sa gugma aron maangkon ninyo ang tanang bahandi sa hingpit nga panabot, ug masayran ang misteryo sa Diyos, si Cristo mismo. ³ Diha niya naitago ang tanang bahandi sa kaalam ug kahibawo.

⁴ Busa, paningkamoti nga dili mo malingla sa madanihong pangatarongnan. ⁵ Bisag layo ko, ang akong espiritu nag-uban ninyo. Nalipay kong nag-

huhuna sa kalig-on sa inyong disiplinang pagtoo ni Cristo.

⁶ Kon gidawat ninyo si Cristo Jesus isip Ginoo, himoa siya nga inyong doktrina. ⁷ Pagamota ug pasukara ang kaugalingon diha niya. Himoa ang pagtoo nga inyong prinsipyo sumala sa gitudlo kaninyo. Hatagi siya sa nag-awas-awas nga pasalamat.

⁸ Paninguhaa nga dili mo malingla sa pilosopiya o bisag unsang haguka nga diskurso – tawhanon kaayong mga pagtulon-an. Dili ni linamdagan ni Cristo, kondili sa kalibotanong kaalam. ⁹ Diha niya naa ang kahingpitan sa tawhanong porma sa Diyos. ¹⁰ Ulo siya sa tanang gahom ug awtoridad sa kalibotan. Diha niya makaangkon mo sa tanang butang.

Gibunyagan ug gibanhaw

• ¹¹ Diha ni Cristo Jesus natinuli mo, apan dili sa tawhanong kamot nga sa hingpit nagkuha gikan ninyo sa lawas sumala sa unod. ¹² Ang akong gipasabot mao ang bunyag. Sa pagdawat ninyo ini gilubong mo uban ni Cristo;

• **2.1** *Buot ko...* (b. 1). Naghisgot si Pablo sa kaisadanan nga sagubangon sa apostoles kon ang Ebanghelyo nga gisangyaw nagpalingkawas sa katawhan. Sayon ra unta kon ang pagkristiyanos relihiyon na nga dili mohagit sa mga magtotoo sa pagbag-o, nga dili manghilabot ug mobadlong sa salawayong kahimtang sa sosyedad.

...*paningkamoti...* (b. 4). Tua ni sa Gal 1:7 ug gisubli sa kataposang sulat sa 2Tim 4:3. Daghan ang mga ideolohiya sa kalibotan. Sa laing bahin, bisan ang walay kalibotan sa mga pilosopiya, natakdan gihapon sa binag-ong panghunahuna. Hinuon, ang mga pilosopiya may kamatuoran; ang piligro kon magpatoo nga duna niy tubag sa tanang problema sa tawo. Kon mao ni ang mahitabo, siguro gyod ang kapakyasan, kay namatang na ni sa diosdios puli sa Diyos ug ni Cristo mismo.

Ang gisaway ni Pablo mao ang pagdawat nato sa *kahayang ining kalibotana* nga daw mao ray kamatuoran. Ang mga ideyolohiya, mga pagtulon-an iya sa tawo busa, dunay kasaypanan. Kining tanan mga produkto sa panahon: mahimong mahanaw uban sa panahon.

• 11. Dili buot ni Pablo nga ang taga Colosas mapugos pagtuman sa ritwal sa tuli ug magpuyo subay sa Balaod ni Moises. Ang kasinatian nag-sulti nga dili ni makaluwas niya.

Dili igo ang pagsamad o pagkuha sa panit sa

pagpatuli: ang angayang kuhaon mao ang tibuok *lawas sumala sa unod*. Wala ipasabot ni Pablo, nga maghunos ang tawo sa kinabuhi, apan nga buntogon ang kahakog, ang kadaotan, ang pagtan-aw kanunay sa kaugalingon, ang sobrang pagsalig sa kaugalingon – ang gamot sa sala. Alang sa mga kristiyanos, ang bunyag mipuli sa ritwal sa tuli, ug nagpasabot nig kamatayon sa makasasalang lawas. Giwagtang ta ang makasasalang lawas. Giwagtang ta ang kamakasala dinhi nato ug migula nga “nabanhaw” uban ni Cristo sa tubig. Dayag na lang nga ang kamatayon ug pagkabanhaw makab-ot nato kon mabuhi ta ug mamatay sumala sa angayang mahitabo diha sa bunyag.

Daghan ang binunyagan sa kalibotan, apan ang bunyag wala makapausab sa ilang kinabuhi. Dili sila maisip nga sakop sa kristohanong katinglan. Gikinahanglan nga pukawon sila ug paamonghon aron pagsinatig lawom nga kausaban. Nabunyagan, apan wala mabanhaw.

...*ug gigisi...* (b. 14). Uban sa paglansang sa lawas ni Jesus, natapos sab ang mga daotang puwersa sa kapintas ug kabangis: napakyas ang mga tinguha, kay gihurot sa kabangis ang gahom sa midumili pagbalos pinaagi sa kapintas ug kabangis.

Ang Balaod nawalay kapuslanan (basaha sa Rom 6 ug 7). Ang sakripisyo ni Cristo nag-abli sa bag-ong panahon katus-a ang katawhan makalingkawas sa tanang nagdat-og ug nakabag sa kaugmaon (Gal 4:3).

mabanhaw sab mo uban niya, kay nagtoot man mo sa gahom sa Diyos nga nagbanhaw niya sa mga patay.

¹³ Patay sab mo kaniadto. Nakasala mo. Sa samang higayon dili mo tinuli. Apan gibuhi mo sa Diyos uban ni Cristo. Gipasaylo niya ang tanan tang kasal-anan ¹⁴ ug gigisi ang listahan sa atong utang, ang mga lagda nga nagsang-at og pasangil batok nato. Giwagtang niya ang tanan nga iyang gilansang sa Krus. ¹⁵ Gihuboan niya sa gahom ang mga hari ug mga awtoridad ug gipakaulawan atubangan sa tibuk kalibotan unya, gigiyod daw mga pini-riso.

Mga walay pulos nga doktrina

• ¹⁶ Ayawg tugot nga sawayon mo tungod sa matang sa pagkaon o ilimnon o tungod sa inyong walay pagpambaling sa bisag unsang pyesta, sa bag-ong bulan o sa Adlaw sa Pahulay. ¹⁷ Kining tanan anino lang sa umaabot sanglit ang kamatuoran mao man si Cristo. ¹⁸ Ayawg pasagdi nga ilogon siya sa mga tawong nagtanyag og tinoohan sa kahadlok ug pagsimba sa mga anghel. Sa pagkatinuod, gidayeg nila ang kaugalingong panan-aw. Nanghambog sila sa walay hinungdang panghunahuna, ¹⁹ inay magpabiling lig-on diha sa ulo nga si Cristo. Gibuhi ug ghiusa niya ang tibuk lawas sa kuting sistema sa mga ugat ug lutahan, ug nagpatubo ini sumala sa plano sa Diyos.

• 16. *Ayawg tugot...* (b. 16). Ang mga tawo nga wala makalingkawas sa kahadlok sa Diyos, kanunayng naghatag og dakong pagtagad sa mga butang nga gidili. Ug imbis magawasnon sila, puno sa pagsalig sa mga Anak sa Diyos, kining mga gidili sa hinayhinay naghimo nila nga hiktig panghunahuna.

...*pagpaubos ug...* (b. 23). Ang kinaugalingon tang pagpenitensya ug pagsakripisyo mahimong tinubdan sa garbo ug sa pagbati nga labaw ta sa uban.

• 3.1 Gisubli dinhi ang mensahe sa bunyag (2:12), diin mahiusa ta ni Cristo ug makaambit sa tanan niyang bahandi. Kay mibiya man si Cristo ining kalibotana, mobiya sab ta uban niya. Nagpasabot nga biyaan nato ang kahilayan ug kahu-

²⁰ Kon tinuod nga namatay mo uban ni Cristo ug nakalingkawas sa mga barangan sa kalibotan, nganong nagpa-tudlo man mo nga morag sakop pa sa kalibotan? ²¹ “Ayawg kan-a, ayawg tilawi, ayawg hikapa...” ²² Mga tawha-nong lagda ni ug pagtulon-an mahitun-god sa mga butang nga malata, madugta ug mahanaw. ²³ Morag lawom ang maong mga pagtulon-an, kay gahisgot mag relihiyon, pagpaubos ug pagsalikway sa kaugalingon. Apan ang tinuod, walay kapuslanan sa pagbun-tog sa kahakog!

Ang mga butang langitnon

3 • ¹ Busa, kon nabanhaw mo uban ni Cristo, pangitaa ang tua sa, diin si Cristo naglingkod sa tuo sa Diyos. ² Tinguhaa ang mga butang nga naa sa ibabaw, dili ang kalibotanon, ³ kay namatay na mo, ug natago diha sa Diyos ang inyong kinabuhi uban ni Cristo. ⁴ Sa pag-padayag ni Cristo, atong kinabuhi, sa kaugalingon, ipadayag pod mo uban niya sa Himaya.

⁵ Busa, patya ang kalibotanon sa inyong kinabuhi. Sa ato pa, ang kahilayan, kalaw-ay, ang mapatuyangong kauwag, ang mga daotang tinguha ug kahakog, usa ka paagi sa pagsimba sa mga diosdios. ⁶ Kini ang nakapasilaob sa kapungot sa Diyos!

⁷ Sulod sa usa ka panahon inyo ning gisunod, ug nagkayamokat ang inyong pagpuyo. ⁸ Busa, isalikway ang tanan: ang kapungot, ang yawan-ong tinguha

gawan; ang daotang mga tinguha ug kahakog; ang “*pagsimba sa diosdios*”. Diyos ray nasayod sa naa sa atong kasingkasing, ug bisag naman-sahan ta sa lainlaing kasaypanan ug kahuyang, may adlaw ra nga ipadayag niya ang iyang kaayo ug “*himaya*” nga wala pa masinati nato sukad (basaha sa Mat 25:31-46).

• 9. *Basa sa Efeso 4:20-24 diin gipatin-aw ni Pablo ang susamang mensahe sa bag-ong tawo nga gumol diha ni Cristo ug ang daan nga kinahanglang isalikway.*

Samtang ang daang tawo maiyayayahon ug naulipon sa lawasong mga tinguha, ang bag-o naghupot kanunay og katilingbanong pagpakabana ug naglantaw sa uban. Nagpuyo siya uban sa mapasalamatong kasingkasing.

ug pagdumot. Ayawg litok og abusa-dong mga pulong. Ayawg pamakak sa usag usa.

Isul-ob ang bag-ong pagkatawo

• ⁹ Gihuboan mo sa daang pagkatawo ug sa panghunahuna ini aron ¹⁰ isul-ob ang bag-o padulong sa katingpitan sa kahibawo. Gibag-o ni sumala sa kasamahan sa Magbubuhat. ¹¹ Busa, walay kalainan tali sa mga Judio ug Griyego, tinuli ug pisot. Wala nay dumuduong, luog, ulipon o gawason. Hinunoa, si Cristo ang tanan ug naa siya sa tanan.

¹² Busa, sul-obi ang kaugalingon sa angay sa katawhang pinili sa Diyos, kay balaan ug pinangga mo niya. Isul-ob ang kaluoy, kaaghop, paubos, kalumo ug pailob.

¹³ Magpailobay mo sa usag usa ug magpasayloay, kon dunay panagbangi. Ingon nga ang Ginoo nakapasaylo ninyo, magpasayloay mo. ¹⁴ Kon nasul-ob na ninyo kining tanan, ibakos ang gugma aron mahingpit ang sinina. ¹⁵ Hinaot nga ang kalinaw ni Cristo mag-awas sa inyong kasingkasing. Tungod ini gitawag mo aron mausa ka lawas. Ug pagpasalamat mo.

¹⁶ Papuy-a diha ninyo ang pulong sa Diyos sa iyang kabuhong. Panudlo ug pamadlong sa usag usa pinaagi sa mga pulong sa kaalam. Uban sa mapasalamatong kasingkasing awiti ang Diyos og mga salmo, himno ug tunayng pagdayeg. ¹⁷ Bisag unsay inyong buhaton

• ¹⁸ Daghang kristyanos kunohay ang moingon “ang relihiyon walay labot sa gibuhay nako sa pamilya, sa trabaho, sa paglingawlingaw o sa politika”. Apan kusganong giingon ni Pablo nga bisag buhaton sa kristyanos buhaton ni kanunay tungod ug alang sa Ginoo.

Mao nga nagwali si Pablo sa mao rang pagtulon-an alang sa tanang matang sa tawo: sa mga babaye ug lalaki, sa mga tag-iya ug trabahanti. Magpakitag pagtahod sa usag usa ang tanan, bisan sa nakahimog kasaypanan. Sa ngadto ngadto kining sumbanana, mosangpot sa pagpapas sa mga klase-klase sa katilingban, ingon man sa walay kaangayan sa pamilya. Kinahanglan nga makigbisog ta alang sa kausaban ug manalipod sa katungod. Apan important nga

o isulti, buhata ni sa Ngalan ni Jesus, ang Ginoo. Pasalamat ang Diyos nga Amahan pinaagi niya.

Kamasinugtanon

• ¹⁸ Mga asawa, itugyan ang kaugalingon sa inyong bana, sama sa buhaton ninyo alang sa Ginoo. ¹⁹ Mga bana, mahala ang asawa ug ayawg kasuk-i. ²⁰ Mga anak, tahora ang ginikanan sa tanang butang, kay makapahimuot ni sa Ginoo. ²¹ Ginikanan, ayaw kaayog pig-oti ang mga anak, basig kawad-an silag kadasig.

²² Mga sulogoon, tahora sa tanang butang ang inyong mga agalon, dili lang sa panahon nga naa sila aron makadawat mog pabor gikan nila, kondili sa kamatinud-anon, kay nahadlok mo sa Ginoo. ²³ Bisag unsay inyong buhaton, buhata ni sa tibuk kasingkasing, alang sa Ginoo, dili sa mga tawo. ²⁴ Sa-yod mo nga ang Ginoo moganti ninyo, nga ampingan niya ang inyong kabilin. Mga sulogoon mo, apan ang inyong Ginoo mao si Cristo. ²⁵ Ang daotag binuhatan makadawat sa silot, kay walay pinalabi ang Diyos.

4 ¹ Mga agalon, ihatag sa inyong sulogoon ang angay ug makataronganon, hibaw-i nga may Agalon sab mo sa Langit.

Dugang nga mga pagtulon-an

• ² Pagmakanunayon mo sa pagampo, bisan sa kagabhion, ug pasalamat ang Diyos. ³ Iampo mi ninyo ug

una sa tanan ang mga unyon ug mga aktibo nga politikanhong pundok hanas ug matitud-anon sa ilang trabaho, maangayon sa pakigbisog ug maunongon sa gihalarang kawsa aron angayng tauwong nga kristyanos.

• **4.2** Kining tanan nakomentaryohan na sa Efeso 6:18 - 21.

Si Onesimo layas nga ulipon nga mibalik sa Colosas uban ni Tikiko human makabig sa pagtoo ni Pablo (basaha ang Sulat kang Filemon).

Si Marcos ang Ebanghelista nga napasig-uli na ni Pablo (basaha sa Buhat 15:38), miuban sab niya. Ang Lucas nga gihisgotan dinhi, maoy nagsulat sa Ebanghelyo ug sa Mga Buhat.

Makita nga maayo kaayo ang paglambigitay sa

ang among pagwali: Hatagan unta sa Ginoo sa mga pulong aron ikasangyaw namo ang misteryo ni Cristo. Tungod ini gigapos ko. ⁴ Pag-ampo pod mo nga ikapadayag ko ang unang misteryo, sumala sa kinahanglan kong buhaton.

⁵ Trataha ninyo nga maalamon ang wala masakop sa Simbahan. Pahimusli ang tanang kahigayonan. ⁶ Ang inyong panagsultihay magmahigalaon unta inubanan sa kaigmat. Makahibawo unta mong mosulti sa tanan sa labing maayo nga paagi.

⁷ Balitaan mo ni Tikico bahin nako. Pinangga ta siyang igsoon, ang maunongon kong katabang ug kauban sa gimbuhaton alang sa Diyos. ⁸ Gipadala ko siya aron pagbalita mahitungod nako; ug aron pagdasig ninyo. ⁹ Gipakuyog ko siya ni Onesimo, ang matinudanon ug pinangga tang igsoon ug inyong kauban. Balitaan mo nila sa tanang nahitabo diri.

¹⁰ Nangumusta ninyo si Aristarco, ang kauban ko sa prisohan, ingon man si Marcos, ig-agaw ni Bernabe. Giinstruksyonan na mo bahin niya. Kon makahapit siya, ayoha siyag tagad. ¹¹ Si Jesu nga gitawag og Justo, nangumusta sab.

Sila ra ang mga Judio nga kauban ko sa trabaho alang sa gingharian sa Diyos. Tungod ini nakahupay sila nako.

¹² Mga pangumusta pod gikan sa inyong katigulangan, si Epafras, ang maayong sulugoon ni Cristo Jesus. Kanunay siyang nakigbisog alang ninyo sa iyang pag-ampo aron mahingpit mo ug malig-on sa pangayoon kaninyo sa Diyos. ¹³ Sultihan tamo nga nabalaka siya pag-ayo ninyo, sama sa iyang kabalaka sa taga Laodicea ug Hierapolis.

¹⁴ Mga nangumosta pod gikan ni Lucas, ang mahal tang doktor ug gikan ni Demas. ¹⁵ Unya, pangumostaha ang kaigsoonan ta sa Laodicea. Ayawg kalimot ni Nimfa ug sa simbahang nagkatingom sa iyang balay.

¹⁶ Human ninyog basa ining sulata ipabasa na pod ni sa simbahan sa Laodicea. Basaha pod ang ilang sulat gikan namo. ¹⁷ Ingna si Arkipo: “Ayawg kalimot sa ministeryo nga gihatag kanimo sa Ginoo.”

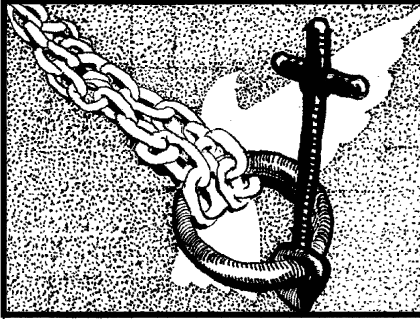
¹⁸ Ako, si Pablo mismo, ang nagsulat ining pangumostaha. Hinumdomi nga gibilanggo ko. Ang grasya sa Diyos anaa ninyo.

---

mga simbahan sa lainlaing dapit. Ang usag usa wala magapos sa kaugalingong katilingban. Kon kini pa ang nahitabo, bisan sa mubong panahon, modaghan unta ang nagkalainlaing relihiyon ug sekta. Apan ang sukwahi maoy gitamod kanunay – ang pagkasakop sa Simbahan ni Cristo, nga giuomol sa nagkalainlaing dapit. Naghupot sila sa usa ra ka pagtoo ug pagtulon-an ni Cristo – ang hinungdan nga ang magtotoo interesado kanunay nga malambigit sila. Kon lisod ang

pagkab-ot sa panaghiusa tungod sa gilay-on ug sa lainlaing kultura sa katawhan, ang gahom sa ilang panaghiusa gipatunhay pinaagi sa lawom nga pagpaamgo sa katawhan nga ang Simbahan kahiusa o katilingban nga gihatag kinabuhi sa Espiritu ni Cristo.

Sa panahon ta karon, inig-umol natog “gagmayng kristohanong katilingban,” ampingan nato kanunay nga nalambigit ta ug nakigduyog sa ubang katilingban.

SULAT KANG FILEMON

Si Filemon nga taga Colosas dunay ulipon nga ginganlang Onesimo; kumon ni nga nagan sa ulipon, kay ang pulong Onesimo nagkahulogag “Mapuslanon” (basaha ang b. 11) Si Onesimo milayas ug miadto sa Roma ug nagtoo nga dili siya makit-an taliwala sa bagang katawhan. Apan sa wala lang damha gikahibalag niya si Pablo nga nailhan na niyang daan sa uban pa siya sa agalon. Niining higayona, napriso na si Pablo sa Roma, apan duna siyay prebilibiyo sa paggawasgawas uban sa mga gwardya. Nakabig niya si Onesimo ug nabunyagan; ug gipabalik siya ni Pablo sa kanhing agalon dala ang sulat nga mabasa karon.

Giawhag ni Pablo nga isipon si Onesimo nga igsoon, gani misugyot siya nga hatagan nig kagawasan (b. 21).

Nabasa na nato ang tambag ni Pablo sa mga ulipon sa Col 3:22. Sa unang katuigan sa Simbahan, ang pagpuyo sa kinabuhi sa Diyos diha ni Cristo giisip nga dakong pribilibiyo nga naghatag og kagawasan. Sa kailadman sa tawong ingon kagawasnon dili na kaayo ni mahinungdanon (basaha sa 1 Cor 7:17).

Niadtong panahona, wala pa moabot sa ilang pangisip nga posibli ang pag-usab sa mga gambalay sa katilingban. Abi nilag ang pagkaulipon kabahin na sa kinabuhi busa, magpabilin silang ulipon sa hangtod. Dyotay ra ang kristyanos ug wala silay implowensya sa katilingban. Mao nga wala mosantop sa ilang hunahuna ang pag-usab sa sosyedad o paghimog mga balaod nga magdili sa pangulipon. Apan bisan pa ining tanan, ang kristohanong pagtoo supak nang daan sa pag-isip sa mga ulipon nga “mga butang” lang o nga ubos, kay kristyanos sab sila. May mga agalon nga nakristyanos nga misalikway sa ilang pagkaagalon ug naghatag og kagawasan sa mga ulipon.

Daghan ang naghunahuna nga ang mga kristohanong katilingban walay kalabotan sa mga responsabilidad sa sosyedad. Makita nato dinhi giunsa ni Pablo pagpaapil sa tiuok katilingban sa problema ni Filemon.

¹ Gikan ni Pablo, ang piniriso tungod ni JesuCristo, ug gikan sa atong igsoon, si Timoteo: ngadto kang Filemon, atong higala ug kauban sa buhat; ² ngadto sa mahal tang igsoon si Apia; ni Arkipo, kasaligang kauban sa atong pagpakigbisog; ug sa tanang simbahan nga nagkatapok sa inyong balay.

³ Ang grasya ug kalinaw manaa ninyo gikan sa Diyos Amahan ug sa Ginoong JesuCristo.

⁴ Wala ko maghunong pagpasalamat sa akong Diyos kon maghandom na ko ninyo sa akong mga pag-ampo.

⁵ Nakadungog ko bahin sa inyong gugma ug pagtoo sa Diyos ug sa tanang balaan. ⁶ Nag-ampo ko nga ang pagpaambit ninyo sa pagtoo makapadayag unta sa tanang kaayohan nga atong naangkon diha ni Cristo. ⁷ Nahimuot ug nalipay kaayo ko sa pagkadungog sa inyong kamahatagon. Gidasig ninyo ang mga kasingkasing sa mga santos.

⁸ Tungod ini, bisag may kagawasan ko diha ni Cristo sa pagsugo unsay inyong buhaton, ⁹ gipalabi ko ang paghangyo ninyo pinasikad sa gugma. Si Pablo ang nagsulti, ang tigulang nga Pablo, ang piniriso tungod ni Jesu-Cristo. ¹⁰ Naghangyo ko sa ngalan ni Onesimo, kay naamahan ko niya sa pagtoo samtang didto ko sa prisohan.

¹¹ Si Onesimo wala kaayo makatabang ninyo. Apan karon motabang na siya ninyo ug nako.

¹² Sa pagpapauli niya, gipadala nako ninyo ang akong kasingkasing.

¹³ Buot unta ko nga magpabilin siya sa akong kiliran, aron pagsilbi nako sa inyong ngalan samtang nabilanggo ko alang sa Ebanghelyo. ¹⁴ Dili ko buot mobuhat bisag unsa kon dili mo motugot; ni mopabuhat ninyong maayong butang kon dili mo moyon.

¹⁵ Tingalig nahimulag ninyong kadiyot si Onesimo aron mainyo siya sa pagbalik hangtod sa hangtod.

¹⁶ Dili isip ulipon, kondili arang-arang sa ulipon. Mahal ko siyang igsoon, ug labaw siya ka bililhon alang ninyo. ¹⁷ Busa, tungod sa atong panaghigala, dawata siya nga daw akoy gidawat. ¹⁸ Kon nakadaot o nakautang siya ninyo, akoy manubag.

¹⁹ Ako, si Pablo, nagsulat ug nagtimaan ini sa kaugalingong kamot. Ako ning bayran... sa walay paghisgot sa inyong utang nako, kamo mismo.

²⁰ Busa, igsoon, buhata ni tungod sa akong hangyo sa Ginoong. Hatagi ko ining kalipaya diha ni Cristo.

²¹ Tungod sa akong pagsalig sa inyong kamatinumanon, nagsulat ko. Sayod ko nga makahimo mog labaw pa sa akong gipangayo. ²² Gawas pa, andami kog kahigdaan. Salamat sa inyong pag-ampo, naglaom ko sa pagbalik diha ninyo.

²³ Si Epafras, ang kauban kong piniriso tungod ni Cristo, nangumosta. ²⁴ Ingon man si Marcos, Aristarco, Demas ug Lucas, ang akong luyoluyo.

²⁵ Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong JesuCristo manaa ninyo. Amen.